

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(İSLAM 1: İSLAM VE HAYAT)
(İSLAM 2: İMAN VE İBADET ESASLARI)

İÇİNDEKİLER

1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ.....	3
2. PROGRAMIN AMAÇLARI	4
3. PROGRAMIN VİZYONU	5
4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI	5
5. PROGRAMIN YAPISI.....	6
5.1. Üniteler	6
5.2. Konular	6
5.3. Kazanımlar	6
5.4. Açıklamalar	7
5.5. Beceriler	7
5.5.1. Araştırma ve Sorgulama Becerisi.....	8
5.5.2. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi.....	8
5.5.3. Bireysel Farkındalık Becerisi	9
5.5.4. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi	10
5.5.5. Dinî Metinleri Anlama ve Yorumlama Becerisi.....	10
5.5.6. İletişim Becerisi	10
5.5.7. Kültürel Farkındalık Becerisi	11
5.5.8. Mekân, Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi	12
5.5.9. Problem Çözme Becerisi.....	12
5.5.10. Sosyal Beceriler	13
5.5.11. Temel Dinî Kaynakları Tanıma ve Kullanma Becerisi.....	13
5.6. Kavramlar.....	14
6. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR	15
7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
8. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 1-2) ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI VE ÜNİTELERİ.....	17
8.1. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ	18
8.2. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI.....	19
8.3. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ	24
8.4. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI.....	25

1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu millî, manevi ve kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bir eğitim sistemini oluşturan temel öğelerin başında öğretim programı gelmektedir. Dolayısıyla eğitimde reform çalışmaları öğretim programları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Her öğretim programı da bir eğitim felsefesi üzerine inşa edilmektedir.

Eğitime ilişkin herhangi bir sistem tasarımı, analizi veya dönüşümü öncelikle sistemin kurulacağı felsefi zeminin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitim hedefleri, eğitim felsefesi ve öğretim programları arasındaki bu güçlü ilişki, bütünsel tutarlılık açısından önem arz etmektedir. Hem öğrenmenin hem de felsefenin “merak”la başladığına yönelik görüş geçmişten günümüze değerinden bir şey yitirmemiştir. Bireyi “öğrenme”ye yönlendirecek en önemli güç bu “merak” duygusudur. Çünkü öğrenme soru sormak, sorularına cevap almak, cevap alınamayan sorulara cevap bulmaya çalışmakla başlar ve birey ayırt etmeyi, ardından da bir araya getirmeyi öğrenir. Böylece hem kendisini hem de içinde bulunduğu dünyayı, yeniden inşa etme kaygısını ve cesaretini kazanır.

Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında etkin rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, ülkelerin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bu durum; ülkeleri sorumluluk sahibi, problem çözebilen, karar verme becerileri gelişmiş, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirmeye imkân sağlayacak bir eğitim modeli arayışına yönlendirmektedir. İş birliğine dayalı öğrenme, iş birliğini ve iletişimi temel alır. Farklılıklara saygı gösterilmesine, farklılıkların zenginlik olarak algılanmasına, düşüncelerin daha rahat paylaşılmasına ve nihayetinde yeni fikirlerin oluşmasına ortam hazırlar. Bu bağlamda öğretim programları; bireyi topluma, toplumu da bireye feda etmeyen, kişi hak ve hürriyetine saygılı, uzlaşmacı bireyler yetiştirmek üzerine temellendirilmiştir. Bu anlayışla bireyin sahip olduğu tüm yeterlilikleri potansiyeli ölçüsünde mümkün olduğu kadar geliştirmesine fırsat verecek; bireyin aklını ve duygularını sağlıklı şekilde işletebilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve anlayışı kazandırabilecek bir tasarım dikkate alınmıştır.

Öğretim programlarında analitik düşünme becerilerinin gelişmesine izin veren bir yolla hayati tecrübeyi, eskimez yeniyi bulmaya, ona ihtimam göstermeye ve yeniden üretebilmenin yollarına ulaşmaya önem verilmiştir. Bunun için de hayatın her alanında uygulanabilecek eleştirel sorgulama niteliğine sahip olmanın birey için olduğu kadar, toplumsal yapı için de önemli olduğu, bireylerin böyle bir niteliğe sahip olmasının toplumun gelişmesi ve devamlılığını sürdürmesi açısından değer taşıdığı düşüncesi hâkim kılınmıştır.

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Eğitim

felsefesinde yaşanan bu değişim, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini, kapsamlı ve sürdürülebilir müdahalelerle sürekli olarak yenilenmesini zorunlu kılmakta hatta bu güncelleme ve geliştirme çalışmalarının, eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesine neden olmaktadır.

Öğretim programlarında doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır.

Öğretim programlarında öğrencilerin duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini mümkün olduğu kadar eş ölçüde geliştirmelerine imkân verilmiştir. Bu gelişimlerini destekleyecek dini ve ahlaki kavramlar üzerinde yoğun olarak durulmuş; duyguları dile getirme, düşüncelerini öz güvenle ifade edebilme, öneride bulunma veya bir fikri reddedebilme hakları da düzeylerine uygun şekilde eğitimin parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır. Farklı disiplinlerin bir arada olduğu ama nihayetinde sadece bu disiplinlerin toplamından ibaret olmadığı, kendi niteliklerini taşıyan bir “bütün”e sahip ve aynı zamanda disiplinler arası etkileşimin açık olduğu bir yaklaşımla sadece hedefi değil, yolu da inşa eden bir içerikle öğretim programları hazırlanmıştır.

2. PROGRAMIN AMAÇLARI

İslam dini; insan hayatına anlam kazandıran, birey ve toplumun dünya ve ahiret mutluluğunu amaç edinen ilahi kurallar bütünüdür. İslam dininin temel kaynaklarından doğru biçimde öğrenilmesi sağlam ve güvenilir bir toplum inşası için büyük önem taşır. Dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmek; İslam’ın inanç, ibadet, ahlak ve toplum hayatını ilgilendiren esaslarını bir bütün olarak öğrenip buna uygun bir hayat sürmeye bağlıdır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersi; öğrencilerin İslam dininin inanç ve ibadet esaslarını temel kaynaklarından öğrenmelerini, ibadetlerle ilgili uygulama becerileri kazanmalarını ve güncel dinî meseleler hakkında bilgi sahibi olmalarını hedeflemektedir.

Ortaöğretimde “Din, Ahlak ve Değerler” alanında seçmeli olarak okutulan Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı ile öğrencilerin, 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri”ne uygun olarak;

- Dinin temel özelliklerini kavrayarak, İslam’ın hayata bakışı hakkında bilgi sahibi olmaları,
- İslam dininin temel iman esaslarını kavramaları,
- İslam dininin temel ibadetleri ve bunların uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmaları,
- İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştirmeleri ve dinî sorumluluklarını bilmeleri,

- Toplumsal hayata yön veren temel ilkeleri öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

3. PROGRAMIN VİZYONU

Ortaöğretim Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programının vizyonu;

İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren; Kur'an-ı Kerim'i rehber edinen ve Hz. Muhammed'i (s.a.v.) örnek alan; araştıran, sorgulayan ve edindiği bilgiler ışığında meselelere çözüm üretebilen; dinî, ahlaki ve insani değerleri özümseyen; ibadetlerle ilgili temel uygulama becerisine sahip olan; dünya ahiret dengesini kurabilen; İslam'ın temel kavram ve kaynaklarını tanıyan bireyler yetiştirmektir.

4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Günümüzde sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik alanlarda yaşanan hızlı değişme, bireylerin ve toplumların karşılaştığı çeşitli sorunlar, insanlar arası ilişkiler; ahlaki ve dinî değerlerin öğretiminde yeni yaklaşımların benimsenmesini ve eğitim öğretime uygulanmasını gerektirmektedir. Öğrenmenin bilişsel ve duyuşsal boyutları olan zihinsel bir süreç olduğu düşüncesini vurgulayan yeni kuramlar ön plana çıkmıştır. Bu kuramlar çerçevesinde öğretim programlarında "öğrenci merkezli ve beceri temelli öğrenme" esas alınmıştır. Buna göre öğretim programları, kazanımlar ve açıklamalar hazırlanırken öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuştur. Buradan hareketle araştırma ve sorgulamayı esas alan, öğrendikleriyle günlük yaşam arasında bağ kurmalarına olanak sağlayan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Bu yaklaşımla hazırlanan Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı; öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve tutumların daha kalıcı olmasını sağlayacaktır. Derslerin işlenişinde öğretmenler tartışma, münazara, simülasyonlar, proje-tabanlı öğrenme ve rol oynama gibi aktif stratejiler kullanarak öğrencilerin bilgiyi keşfetmelerini ve derse katılımlarını teşvik edecektir. Öğretmenler, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri diğer disiplinlerle ve okul dışındaki yaşamlarıyla ilişkilendirebilmelerine olanak sağlayan çalışmalar ve görevler vererek öğrencileri hayat boyu öğrenen bireyler olmaları konusunda teşvik etmelidir.

Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı hazırlanırken öğrenci merkezli ve beceri temelli öğrenme yaklaşımı esas alınarak;

- Her öğrenci özgün bir birey olarak kabul edilmiştir.
- Dinî ve ahlaki kavramların doğru anlaşılması, değer oluşturma ve beceri geliştirme ön planda tutulmuştur.

- Öğrencilerin dinî, ahlaki ve insani değerleri özümseme, ibadetlerle ilgili temel uygulamaları yapabilme, dünya ahiret dengesini kurabilme, İslam'ın temel kavram ve kaynaklarını tanıma becerisine sahip olan bireyler olarak yetişmesine öncelik verilmiştir.
- Öğrenci başarısını artırmak için öğrenme-öğretme yöntemlerinde çeşitliliğe vurgu yapılmıştır.
- Öğrencilerin düşünme, soru sorma, fikir üretme, görüş alışverişinde bulunma ve gerektiğinde iş birliği yapabilmeye özendirilmesi öngörülmüştür.
- Kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrencinin, öğrenme sürecindeki etkinliklere katılmasının sağlanması amaçlanmıştır.
- Geleneğe saygının yanında, onu akıl ile bilim ekseninde sorgulama ve güncel meseleleri çözümleme özendirilmiştir.

5. PROGRAMIN YAPISI

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programı; Üniteler, Konular, Kazanımlar/Öğrenme Çıktıları, Açıklamalar, Beceri ve Kavramlar şeklinde yapılandırılmıştır.

Programda İslam dininin inanç, ibadet, ahlak ve muamelat alanına ait temel konular, üniteler şeklinde yapılandırılmıştır.

5.1. Üniteler

Üniteler; dersin içeriği, diğer derslerle ilgisi ve öğretim hedefleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Öğretmenlerimizin programı daha iyi uygulayabilmeleri için üniteler alt konulara bölünerek yapılandırılmıştır.

5.2. Konular

Konular; öğretmenlerimizin programı daha kolay uygulayabilmelerine yardımcı olmak için ünitenin ve temanın özelliğine göre öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Ayrıca konuların oluşturulmasında öğrencilerin İslam dininin inanç, ibadet, ahlak ve muamelat alanına ait temel konuları öğrenmelerine ve dinî ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlayacak alanlara öncelik verilmiştir.

5.3. Kazanımlar

Yeni öğrenme yaklaşımlarını esas alan öğretimin içeriğini kazanımlar belirlemektedir. Bu nedenle programların en önemli unsuru kazanımlardır.

Kazanımlar; eğitim süreci sonucunda öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade etmekte olup öğrenme alanlarının özellikleri, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve konuların muhtevası dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kazanımlar belirlenirken konu bütünlüğü yanında beceriler, değerler ve kavramlar dikkate alınmıştır.

Kazanımlar oluşturulurken “Bu ünite sonunda öğrenciler, tanır, açıklar,karşılaştırır, örnekler verir, fark eder.” gibi ifadeler kullanılarak konuların işlenişinde öğrenciden beklenen davranışlara işaret edilmiştir.

Öğrencilerin öğrenme başarıları, kazanımların edinilmesine bağlıdır. Programda yer alan kazanımlar, öğretmenin rehberliğinde öğrenciler tarafından gerçekleştirilecek etkinlikler aracılığıyla edinilecektir. Öğretmenin görevi de bu kazanımların gerçekleşmesinde öğrencilere gerekli ortam ve imkânları sunarak rehberlik etmektir.

5.4. Açıklamalar

Açıklamalar kısmında, ünite içinde özellikle vurgulanması veya sınırlandırılması gereken konulara yer verilmiştir.

5.5. Beceriler

Beceri; öğrencilerde öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Bunlar Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı ile liselerde öğrencilerin gelişimleriyle bağlantılı olarak kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel becerilerdir.

Öğrencilerin öğrenme ve öğretmenlerin öğretme modellerini birbirine bağlamak için bilgiyi edinmek, becerileri geliştirmek ve yetkinlikleri artırmak şeklinde ifade edilebilecek üç durumun birlikte ele alınması gerekir. Bilginin edinilmesinin kolaylaştığı günümüzde bilgiyi kullanma ve üretme ön plana çıkarken diğer insanlarla birlikte mutlu bir yaşam sürdürebilmek için öğrencilerin temel becerilerinin de geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla okullarda gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin anayasası olarak nitelendirilebilecek programlarda temel beceriler konusuna gereken yeri ve önemi vermek gerekmektedir. Öğretim programlarında yer alan kazanımların kapsadığı temel beceriler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ile programların amaç ve felsefesi esas alınarak oluşturulmuştur.

Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programıyla ulaşılması beklenen temel beceriler şunlardır:

5.5.1. Araştırma ve Sorgulama Becerisi

Araştırma ve sorgulama becerisi; doğru ve anlamlı sorular sorarak problemi fark etme ve kavrama, problemi çözmek amacıyla neyin nasıl yapılması gerektiği ile ilgili araştırma planlaması yapma, sonuçları tahmin etme, çıkabilecek sorunları kestirebilme, sonucu test etme ve fikirleri geliştirmeyi kapsar.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programının öğrencilerde geliştirmeyi amaçladığı temel becerilerden biri de araştırma ve sorgulama becerisidir. Dinî ve ahlaki alanla ilgili konularda öğrencilerin bilgiyi kendilerinin araştırması ve yapılandırması derslerin en önemli amaçlarından biridir.

Bu derste öğretmenler tarafından araştırma ve sorgulama becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyen etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Anahtar sözcükleri, ciltlerdeki rakam ve harfleri, indeksi ve referansları kullanma
- Bilgiyi kullanılabilir biçimlerde planlama ve yazma (Konunun ana fikrini çıkarma, özet hazırlama, not alma, bilgiyi kaydetme, dipnot kullanma, rapor yazma)
- Güncel gelişmeleri takip etme
- Kitabın farklı bölümlerini kullanma (dizin, içindekiler, ...)
- Okuduğu kaynağı yorumlama
- Sorular sorma ve delile dayalı sonuç çıkarma
- Uygun bilgi kaynağı kullanma
- Yararlandığı kaynakları kaynakçada titizlikle gösterme

5.5.2. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi

Bilgi teknolojilerini kullanma becerisi; bilginin araştırılması, bulunması, işlenmesi, sunulması ve değerlendirilmesinde teknolojiyi kullanabilmeyi kapsar.

Her alanda olduğu gibi Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programında da öğrencilerde geliştirilmesi amaçlanan temel becerilerden biri de bilgi teknolojilerini kullanma becerisidir. Bu beceri, hem dinî ve ahlaki alanla ilgili bilgilere ulaşma hem de bunları en uygun şekilde kullanabilme açısından önemlidir.

Bu derste öğretmenler tarafından, bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyecek etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Bilgi teknolojilerini kullanma konusunda doğru karar verme ve planlama

- Farklı kaynaklardan toplanmış bilgiyi bilgisayar ortamında kaydetme, biçimlendirme, tekrar kullanma ve sunma
- Metin, grafik, renk ve ses efektleri kullanarak çoklu ortamda rapor hazırlama
- İnternet tabanlı servislere erişme, araştırma ve kullanma
- Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yenilik/buluşu desteklemek için bilgi çağı teknolojilerini kullanma
- Bilgi çağı teknolojilerini kültürel, sosyal ve mesleki amaçlarla kullanma
- Sosyal medyada yer alan bilgilerin geçerliliğini ve güvenilirliğini sorgulama

5.5.3. Bireysel Farkındalık Becerisi

Bireysel farkındalık becerisi; sosyal ilişkiler ve iletişim gibi alanlarda etkili olan davranışları yerinde ve zamanında ortaya koymak için gerekli olan becerilerdir.

Bireyin kişisel özelliklerini geliştirmesi, farkındalıklarının artması, ikna gücünün yükselmesi, plan yapma, empati kurma ve sosyal ilişkilerinin gelişmesine kaynak oluşturur.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenler tarafından, bireysel farkındalık becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyecek etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Empati kurma
- Engel ya da değişikliklerle baş edebilme
- Gerek duyduğunda nasihat ve bilgi alma
- Kendi öğrenme stratejilerini, güçlü ve zayıf yönlerini tanıma ve değerlendirme
- Kendi öğrenmesini düzenleme, kendi çalışmasını değerlendirme
- Kendisini motive etme ve kendisine güven duyma
- Öğrendiklerini çeşitli yaşam durumlarında uygulama
- Öğrenmenin amacı hakkında eleştirel düşünme
- Önceki öğrenmelerinden ve deneyimlerinden yararlanma
- Öz-disiplin ve bağımsız çalışma becerileri edinme
- Plan yapma, planlarını uygulayabilme
- Stresten ve çatışmalardan kaçınma
- Zamanı doğru yönetme

5.5.4. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi

Din evrenseldir ancak dinin yorumları tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlar ve diğer sebeplere göre farklılaşabilmektedir. Bu nedenle öğrencinin dinî alanla ilgili konularda değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanması önemlidir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde uygulanacak geçmiş ile günümüzü karşılaştırmaya imkân sağlayan örnek olay incelemeleri, metin ve görsel analizler gibi etkinlikler; aşağıdaki alt beceriler yoluyla öğrencilerde değişim ve sürekliliği algılama becerisinin gelişmesine katkı sağlayacaktır:

- Benzerlik ve farklılıkları bulma
- Dinin sabiteleri ile değişken unsurlarını birbirinden ayırt edebilme
- Geçmişteki problemlerin neden sonuç ilişkisini tanıma
- Tarihsel olguları ve yorumları ayırt etme
- Zamanla oluşan değişimi algılama

5.5.5. Dinî Metinleri Anlama ve Yorumlama Becerisi

Kur'an ayetlerini ve hadisleri anlama ve yorumlama bireyin hayatını anlamlandıracak ve ona rehberlik edecek ilke ve değerleri üretme açısından önemlidir. Bu nedenle İslam dininin doğru anlaşılması için ayet ve hadislerin sağlıklı bir şekilde yorumlanması gerekmektedir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenler tarafından, dinî metinleri anlama ve yorumlama becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyecek etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Ayet ve hadisleri anlama ve yorumlayabilme
- Ayet ve hadislerden ilke ve değerler çıkarabilme
- Dinî terim ve kavramları doğru ve yerinde kullanma
- Kur'an-ı Kerim'deki ayet mealleri arasında ilişki kurabilme

5.5.6. İletişim Becerisi

İletişim becerisi; konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi becerileri etkili kullanmadır. İletişim becerisi birtakım alt beceriler içerir. Bu alt beceriler iletişim eğitiminin omurgasını oluşturur. Öğretmenlerin bu becerileri geliştirmeye yönelik hazırlayacağı etkinlikler, öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişimine büyük ölçüde katkı sağlayacaktır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğrencilerde geliştirilmesi gereken en önemli becerilerden biri de iletişim becerisidir. Çünkü dersin genel amaçları ve kazanımları incelendiği

zaman görülecektir ki din, insanın kendisi ve yaratıcısıyla olumlu ve sağlıklı ilişkiler kurmasını amaçlamaktadır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenler, aşağıdaki alt becerileri kazandırarak öğrencilerde iletişim becerisini geliştirebilmelidir:

- Bulunduğu ortama uygun üslup belirleyebilme
- Dinî terim ve kavramların yazım ve telaffuzunu doğru kullanabilme
- Dinleme
- Empati kurabilme
- Farklı perspektiften bakabilme
- Görüşlerini gerekçelendirebilme
- İletişim sırasında karşısındakinin beden dilini anlayabilme
- Kabul ve saygıyı iletebilme
- Olumlu ve olumsuz duygularını ben dili kullanarak ifade edebilme
- Öfkeyi kontrol edebilme
- Selamlaşma
- Sözlü ya da yazılı olarak kendini ifade edebilme
- Tanışma
- Tartışma

5.5.7. Kültürel Farkındalık Becerisi

Kültürel farkındalık becerisi; kendi kültürünü tanıma, benimseme, diğer kültürden olan kişilerle empati kurma, o kişilerin davranış ve düşüncelerini eleştirmeden anlamaya çalışma, kişileri farklılıkları ve benzerlikleri ile kabul etmeyi içerir. Bir diğer ifade ile empatiyi merkeze alarak açık bir dünya görüşüne sahip olmayı ve farklı kültürlerden kişilerle iletişim kurmada başarılı olmayı işaret etmektedir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenlerin aşağıdaki alt becerileri kazandırmaya yönelik yapacakları etkinlik ve çalışmalar, bu temel becerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır:

- Coğrafi ve kültürel farklılıkların dini anlama ve yaşama biçimleri üzerinde etkilerini irdeleme
- Diğer toplum ve kültürle ilgili temel kavramların farkında olma
- Dinî ve millî değerlerin yaşatılmasına yönelik bir bilince sahip olma
- Dinin, millî kültürü oluşturan unsurların başında geldiğini fark etme
- Farklı din ve inanç gruplarının bir arada yaşama tecrübelerini örneklendirme

- Milli kültürel kimliğini özümseme ve diğer kültürlerle nasıl etkileşim içinde olduğunu kavrama
- Sosyal ilişkileri güçlendirmede ve barış kültürünü yaygınlaştırmada sorumluluklar üstlenme
- Toplumsal gelenekleri, kültürel öğeleri ve dil çeşitliliğini tanıma

5.5.8. Mekân, Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi

Dinî ve mesleki alanla ilgili konuların iyi anlaşılabilmesi, yorumlanabilmesi ve değerlendirilebilmesi için öğrencinin mekân, zaman ve kronolojiyi algılama becerisinin gelişmesi önem kazanmaktadır. Zaman ve mekânı doğru anlamak, hem bilimsel hem de dinî açıdan önem arz etmektedir. Öğrencilerde bu becerinin gelişmesi diğer becerilerin de olumlu gelişmesini ve kullanılmasını sağlayacaktır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde aşağıdaki alt becerileri kazandırmaya yönelik etkinlik ve çalışmalar, mekân, zaman ve kronolojiyi algılama becerisinin gelişmesine katkı sağlayacaktır:

- Harita, plan, kroki, grafik ve diyagram yorumlayabilme
- İslamiyet'te önemli sayılan zaman ve mekânların değerini kavrama
- Kronolojik sıralama yapabilme
- Zaman ifadelerini doğru kullanma
- Zaman ve mekân farklılıklarının dini anlama ve yaşama üzerindeki etkilerini yorumlama

5.5.9. Problem Çözme Becerisi

Problem çözme becerisi ile öğrencilerin karar verme yetilerini geliştirme ve onlara hayat boyu kullanabilecekleri problem çözme yeteneği kazandırma hedeflenmektedir.

Problem çözme becerisi, öğrencilerin dinî ve ahlaki problemleri bilişsel, duyuşsal ve psikomotor fonksiyonlarını kullanarak çözmelerine yardımcı olur. Problem çözme becerisi, yaşanan tecrübe ve etkinliklerle geliştirilebilir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde, aşağıda örnekleri verilen bazı etkinlikler aracılığıyla öğrencilere problemi hissettirme, buldurma ve çözüm üretme alışkanlığı kazandırılabilir:

- Akıl yürütme sürecini takip edebilme ve değerlendirme
- Dinî ve ahlaki meselelerde sebep-sonuç ilişkisine bağlı olarak çıkarımlarda bulunma

- Karşılaştığı problemlerin çözümünde Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde elde ettiği kazanımlardan yararlanma
- Problemi fark edebilme
- Probleme uygun çözüm önerileri sunma

5.5.10. Sosyal Beceriler

Sosyal Beceriler; başkaları ile iletişimi mümkün kılacak, sosyal açıdan kabul edilebilir ve öğrenilmiş davranışlar olarak tanımlanabilir. Kişi sosyal ilişkiler kurarak çevresiyle etkileşim içinde bulunur. Bu etkileşim sürecinde sağlıklı ilişkiler kurabilmek ancak yeterli sosyal becerileri kazanmakla gerçekleştirilebilir.

Eğitimin en önemli amaçlarından biri; kendisine, çevresindeki kişilere ve doğaya değer veren, yaşadığı toplumun ve dünyanın bir parçası olarak kendisine güvenen ve topluma katkıda bulunma bilincine sahip bireyler yetiştirmektir. Dinin amaçlarından biri de bireyin çevresiyle olumlu ve sağlıklı ilişkiler geliştirmesidir.

Öğrenciler toplumsal olaylara ilgi duymalı, sorunların farkında olmalı, gerektiğinde hem kendisi hem de başkalarının iyiliği için harekete geçebilmelidir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde, öğrencilerle aşağıdaki alt becerilere yönelik etkinlikler yapılarak onların sosyal becerileri geliştirilebilir:

- Bilgi ve tecrübe paylaşımının gerekliliğine inanma
- Bireylerin inanma ve inancına uygun yaşama özgürlüğüne ilişkin bilinç kazanma
- Dinî ve ahlaki değerler ışığında çevre bilincine sahip olma
- Dinî ve ahlaki değerleri benimseme
- Millî ve dinî değer taşıyan kurumlarımızın ve eserlerimizin yaşatılmasına yönelik çalışmalara aktif olarak katılma
- Önyargıların üstesinden gelme, uzlaşmacı bir tutum sergileme
- Sosyal sorumluluk bilincini geliştirme
- Toplumda millî, dinî ve ahlaki değerlerin kalıcılığı için projeler üretme
- Toplumsal ilişkilerde ve komşuluk ilişkilerinde yapıcı katılım sağlama

5.5.11. Temel Dinî Kaynakları Tanıma ve Kullanma Becerisi

Kur'an-ı Kerim, bazı hadis ve fıkıh kaynakları öğrencinin bu derste İslam dininin inanç ve ibadet alanına ait temel konuları öğrenmek için kullanabileceği kaynaklardır. Bu nedenle Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğrencilerimizin başta Kur'an-ı Kerim meali olmak üzere bahsedilen kaynakları tanıma ve kullanmalarına yönelik düzeye uygun etkinlikler yapılmalıdır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde, öğrencilerle aşağıdaki alt becerilere yönelik etkinlikler yapılarak onların temel dinî kaynakları tanıma ve kullanma becerileri geliştirilebilir:

- Temel dinî kaynakların özelliklerini kavrama
- Kur'an-ı Kerim mealini kullanma
- Tematik olarak ayetler ve hadisler çerçevesinde bir konuyu inceleme

5.6. Kavramlar

Kavram; bir objenin zihindeki tasavvurudur. Kavramlar eşya, olgu veya olayların ortak özelliklerini bir arada toplayarak bunları bir ortak ad altında sınıflamaya tabi tutan tasarımlardır.

İslami ilimler kendine ait özel usûlleri ve ıstılahları olan; bu usûller ve ıstılahlar ile de kendisine kavramsal çerçeve oluşturan hususi bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda anlamlı ve kalıcı öğrenmeler, bu usûl ve ıstılahların din dilinin özelliği ve kullanım şekli dikkate alarak öğrencilere kazandırılmasına bağlıdır.

Buradan hareketle Ortaöğretim Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı, Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve ilgili dersin özel amaçları doğrultusunda öğrencilere aşağıdaki kavramları kazandırmayı hedeflemektedir:

• Adalet	• Hatim	• Mikat
• Ahlak	• Havf	• Muhabbet
• Akaid	• Hikmet	• Mukabele
• Beytullah	• Hukuk	• Mükellef
• Ceza	• İftar	• Müşrik
• Cihad	• İhlas	• Mütevatir
• Davet	• İhram	• Nafile
• Edille-i şeriyye	• İhsan	• Nikâh
• Emr-i bil maruf
nehy-i ani'l münker	• İhtikâr	• Öşür
• Faiz	• İktisat	• Reca
• Farz	• İmsak	• Riba
• Fasık	• İnfak	• Rükûn
• Fıkıh	• Îsar	• Sa'y
• Fıkıh usulü	• İsti'lam	• Sadaka
• Fısk	• İtikaf	• Sahih
• Fidye	• Kâbe	• Sahur
• Fitne	• Kaza	• Salavat
• Fitre	• Mahremiyet	• Sünnet
• Had	• Marifet	• Sünnet-i gayr-i
müekked
• Hak	• Mehir	• Sünnet-i müekked
	• Mescid-i Haram	

- Şavt
- Şirk
- Ta'zim
- Taabbudi
- Takva
- Talak
- Tasarruf
- Tavaf
- Tebliğ
- Tecessüs
- Teklif
- Teravih
- Terbiye
- Tesettür
- Teslimiyet
- Tevbe
- Ubudiyet
- Vacib
- Vakfe

6. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR

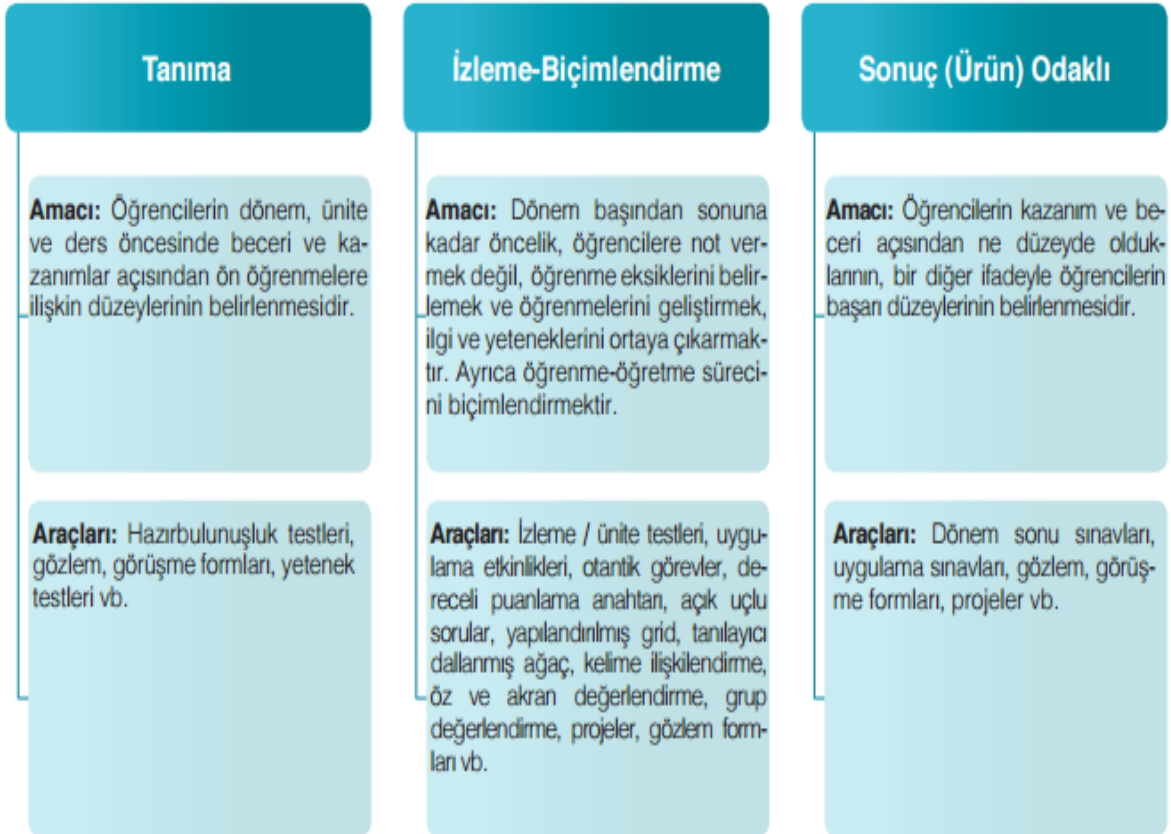
- Ortaöğretim Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı iki düzey olarak hazırlanmıştır (İslam 1: İslam ve Hayat; İslam 2: İman ve İbadet Esasları). Bu dersi ilk defa alan bir öğrenci, isterse birinci düzeyi (İslam1), isterse ikinci düzeyi (İslam 2) seçebilecektir.
- Dersin üniteleri birbirleriyle ilişkili olarak işlenmelidir. Her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası programda belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesine ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
- Ortaöğretim Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede kazanımlar işlenirken öğretim programında yer alan temel beceri ve kavramları kazandırmaya yönelik etkinliklere yer verilmelidir.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına, genel kültür ve dinî bilgi seviyelerine, çevre faktörlerine göre öğrencileri aktif kılan yöntem, teknik ve stratejiler sevgi temelli bir yaklaşımla kullanılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde kazanımlara uygun görsel, işitsel, interaktif ve basılı materyallerden yararlanılmalıdır.
- Öğrencilerin konuyu kavramaları esas alınacak; öğrenciler, konularda geçen ayet ve hadisleri ezberlemeye zorlanmayacaktır.
- İbadetlerle ilgili ünitelerin hazırlanmasında ülkemizde yaygın olarak yer alan fıkhi yorumların uygulamalarına da yer verilecektir.
- Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersindeki ünitelerin amaç ve kazanımlarının gerçekleşmesi için çevresel imkânlardan yararlanılacak ve öğrencilerin ibadet mekânlarını tanımaları sağlanacaktır.

7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin aktif olduğu öğretim yaklaşımlarının uygulanması, öğrenme ortamlarının ve materyallerinin amaca uygun seçilmesi, becerilerin ve kazanımların süreç içerisinde izlenmesi ve öğrencilerin gelişimlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle

öğrenme-öğretme süreciyle ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eş güdümlü ve birbirini destekler nitelikte olması gerekir. Öğretim programlarında öğrencilerin süreç içerisinde izlenmesi, yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin belirlenerek giderilmesi, öğrencilerde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin desteklenmesi amacıyla sürekli geri bildirim sağlanmasına yönelik bir ölçme değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Elde edilen sayısal değerlerin anlam kazanabilmesi için öğrencilerin gelişiminin izlenmesi ve bu gelişime bağlı olarak yönlendirilmesi, programlarda önemsenen ilkeler arasındadır. Eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; tanıma, izleme ve sonuç odaklı olmak üzere üç farklı şekilde yapılabilmektedir. Tanıma amaçlı değerlendirme; öğretim programlarında vurgulanan öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri, kazanımlar ve değerler açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerinin belirlenmesidir. İzleme amaçlı değerlendirme; asıl amacı öğrencilere not vermek olmayan, dönemin başından sonuna kadar öğretimi geliştirmek, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirlemek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak amacıyla süreç odaklı olarak yapılan değerlendirmedir. Sonuç odaklı değerlendirmede ise öğrenme-öğretme süreci sonunda, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiği tespit edilmekte ve öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmektedir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları Şekil 1’de görüldüğü üzere üç aşamada ele alınabilir:

Şekil 1. Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları

8. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 1-2) ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI VE ÜNİTELERİ

ÜNİTELER	SINIFLAR	
	İSLAM 1	İSLAM 2
1. ÜNİTE	İSLAM VE SOSYAL HAYAT	İMAN
2. ÜNİTE	İSLAM VE EKONOMİK HAYAT	NAMAZ
3. ÜNİTE	İSLAM VE HUKUK	ORUÇ VE ZEKÂT
4. ÜNİTE	ANA HATLARIYLA İSLAM AHLAKI	HAC VE KURBAN

8.1. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ
1.	İslam ve Sosyal Hayat	5	18
2.	İslam ve Ekonomik Hayat	8	20
3.	İslam ve Hukuk	4	18
4.	Ana Hatlarıyla İslam Ahlakı	8	16
TOPLAM		25	72

8.2. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE
İSLAM VE SOSYAL HAYAT	İSLAM VE EKONOMİK HAYAT	İSLAM VE HUKUK	ANA HATLARIYLA İSLAM AHLAKI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosyal Hayatın Temeli Olarak Aile <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Evlilik ve Nikâh 1.2. Eşlerin Karşılıklı Sorumlulukları 1.3. Boşanma, Boşanmanın Bireysel ve Toplumsal Etkileri 2. Sosyal Hayatla İlgili Bazı Temel Ölçüler <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Emniyet ve Güven 2.2. Sulh 2.3. Hak ve Adaleti Gözetme 2.4. Kardeşlik 2.5. Yardımlaşma ve Dayanışma 3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Etkenler <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Ahlaki Yozlaşma 3.2. Yalan ve Hile 3.3. Tecessüs ve Mahremiyeti İhlal 3.4. Fitne, Fesat ve Terör 3.5. Yaralama ve Öldürme 3.6. Zina 3.7. Alkol ve Madde Bağımlılığı 	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam Ekonomisinin Ahlaki Temelleri 2. Helal Kazancın Önemi 3. İnfak Kültürü 4. Karz-ı Hasen 5. Kul Hakkı 6. İşçi ve İşveren Hakkı 7. İslam'ın Mülkiyet Anlayışı 8. Ekonomik Hayatı Olumsuz Etkileyen Uygulamalar <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Faiz 8.2. Rüşvet 8.3. Hileli Satışlar 8.4. Yapay Olarak Fiyatlarla Oynama 8.5. Karaborsacılık 	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam Hukuku ve Mahiyeti 2. İslam Hukukunun Temel İlkeleri <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Tekliflerde Kolaylık 2.2. Helallerde Genişlik 2.3. Adaletin Gözetilmesi 2.4. Suçun Şahsiliği 2.5. Suç ve Ceza Arasında Denge 2.6. Kamu Yararının Gözetilmesi 3. İslam Hukukunun Kaynakları 4. Hukuk ile Ahlak İlişkisi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam Ahlakının Gayesi ve Konusu 2. İslam Ahlakının Kaynakları 3. Ahlak ile Terbiye İlişkisi 4. Allah'a Karşı Vazifelerimiz 5. Peygamberimize Karşı Vazifelerimiz 6. Kur'an-ı Kerim'e Karşı Vazifelerimiz 7. İnsanlara Karşı Vazifelerimiz

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
1. İSLAM VE SOSYAL HAYAT	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosyal Hayatın Temeli Olarak Aile <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Evlilik ve Nikâh 1.2. Eşlerin Karşılıklı Sorumlulukları 1.3. Boşanma, Boşanmanın Bireysel ve Toplumsal Etkileri 2. Sosyal Hayatla İlgili Bazı Temel Ölçüler <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Emniyet ve Güven 2.2. Sulh 2.3. Hak ve Adaleti Gözetme 2.4. Kardeşlik 2.5. Yardımlaşma ve Dayanışma 3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Etkenler <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Ahlaki Yozlaşma 3.2. Yalan ve Hile 3.3. Tecessüs ve Mahremiyeti İhlal 3.4. Fitne, Fesat ve Terör 3.5. Yaralama ve Öldürme 3.6. Zina 3.7. Alkol ve Madde Bağımlılığı 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İslam'ın aileye verdiği önemi kavrar. 2. Boşanmanın bireysel ve toplumsal etkilerini analiz eder. 3. İslam'ın sosyal hayatla ilgili bazı temel ilkelerini ayet ve hadislerle açıklar. 4. Dinî ve ahlaki değerlerin sosyal hayattaki önemini kavrar. 5. Sosyal hayatı olumsuz etkileyen unsurları fark eder. 	<p>4. kazanım işlenirken ahlaki yozlaşmanın sebepleri olarak cehalet, dünyevileşme, millî ve manevi değerlerden uzaklaşma, amaçsızlık gibi konulara değinilecektir.</p> <p>Kavramlar:</p> <p>Hak, adalet, nikâh, talak, mehir, mahremiyet, tecessüs, fitne, tesettür.</p>

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
2. İSLAM VE EKONOMİK HAYAT	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam Ekonomisinin Ahlaki Temelleri 2. Helal Kazancın Önemi 3. İnfak Kültürü 4. Karz-ı Hasen 5. Kul Hakkı 6. İşçi ve İşveren Hakkı 7. İslam'ın Mülkiyet Anlayışı 8. Ekonomik Hayatı Olumsuz Etkileyen Uygulamalar <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Faiz 8.2. Rüşvet 8.3. Hileli Satışlar 8.4. Yapay Olarak Fiyatlarla Oynama 8.5. Karaborsacılık 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İslam ekonomisinin temelindeki bazı ahlaki ilkeleri açıklar. 2. Helal kazancın önemini ayet ve hadislerle açıklar. 3. İslam tarihinden infak kültürüyle ilgili örnekler verir. 4. Karz-ı haseni ayet ve hadislerle açıklar. 5. Kul hakkına riayet etmeye özen gösterir. 6. İslam'ın işçi ve işveren hakkına verdiği önemi kavrar. 7. İslam'ın mülkiyet anlayışını yorumlar. 8. Ekonomik hayatı tehdit eden olumsuzlukları İslam'ın bakış açısına göre değerlendirir. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kazanım işlenirken kanaatkârlık, iktisat, tasarruf, îsar gibi kavramlara da değinilecektir. 2. kazanım işlenirken helal ve haram kavramları, ekonomik hayatla ilişkilendirilerek açıklanacaktır. 3. kazanım işlenirken ayet ve hadislerden de örnekler verilecektir. 6. kazanım işlenirken çalışanların iş sağlığı ve güvenliği bağlamında işçi ve işveren sorumluluklarına dikkat çekilecektir. 8. kazanım işlenirken ihaleye fesat karıştırma, tarafların bir kısmını bilgilendirip bir kısmını kasıtlı bilgilendirmeme, içeriden dışarıya bilgi sızdırma gibi konulara da yer verilecektir. <p>Kavramlar:</p> <p>İktisat, tasarruf, îsar, riba, ihtikâr, faiz.</p>

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
3. İSLAM VE HUKUK	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam Hukuku ve Mahiyeti 2. İslam Hukukunun Temel İlkeleri <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Tekliflerde Kolaylık 2.2. Helallerde Genişlik 2.3. Adaletin Gözetilmesi 2.4. Suçun Şahsiliği 2.5. Suç ve Ceza Arasında Denge 2.6. Kamu Yararının Gözetilmesi 3. İslam Hukukunun Kaynakları 4. Hukuk ile Ahlak İlişkisi 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İslam hukukunu ve mahiyetini açıklar. 2. İslam hukukunun temel ilkelerine ayet ve hadislerden örnekler verir. 3. İslam hukukunun kaynaklarını açıklar. 4. Hukuk ile ahlak arasındaki ilişkiyi analiz eder. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kazanım işlenirken fıkıh ve fıkıh usulü kavramlarına; bazı fıkıh âlimleri ile eserlerine de kısaca değinilecektir. 2. kazanım işlenirken İslam'da haramların sınırlılığına, helal dairesinin ise genişliğine; helal ve haram koyma yetkisinin Allah ve Resulüne ait olduğuna vurgu yapılacaktır. Ayrıca konular Mecelle'nin külli kaideleri ile ilişkilendirilerek ele alınacaktır. 3. kazanım işlenirken İslam hukukunun kaynakları, edille-i erbaa ile sınırlandırılacaktır. <p>Kavramlar:</p> <p>Teklif, mükellef, edille-i şeriyye, fıkıh, fıkıh usulü, hukuk, adalet, hikmet, ahlak, had, ceza.</p>

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
4. ANA HATLARIYLA İSLAM AHLAKI	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam Ahlakının Gayesi ve Konusu 2. İslam Ahlakının Kaynakları 3. Ahlak ile Terbiye İlişkisi 4. Allah'a Karşı Vazifelerimiz 5. Peygamberimize Karşı Vazifelerimiz 6. Kur'an-ı Kerim'e Karşı Vazifelerimiz 7. İnsanlara Karşı Vazifelerimiz 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İslam ahlakının gayesini ve konusunu ayet ve hadislerle açıklar. 2. İslam ahlakının kaynaklarını açıklar. 3. Ahlak ile terbiye ilişkisini yorumlar. 4. İman, ibadet ve ahlak arasındaki ilişkiyi analiz eder. 5. Allah'a karşı vazifelerini yerine getirmeye özen gösterir. 6. Peygamberimize karşı vazifelerini yerine getirmeye istekli olur. 7. Kur'an-ı Kerim ile ilgili vazifelerini yapmaya önem verir. 8. İnsanlara karşı vazifelerini kavrar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kazanım işlenirken ahlakın tanımı yapılacak ve ahlakla ilgili temel kavramlara kısaca değinilecektir. 2. kazanım işlenirken İslam ahlakının kaynakları Kur'an ve sünnet ile sınırlandırılacak; ahlakın kaynağı ile ilgili farklı teorilere girilmeyecektir. 3. kazanım işlenirken eğitimin amaçlarından birisinin de ahlaklı bireyler yetiştirmek olduğuna da vurgu yapılacaktır. 5. kazanım işlenirken marifet, ubudiyet, muhabbet, tazim, teslimiyet, tevbe, takva, havf ve reca konularına kısaca değinilecektir. 6. kazanım işlenirken muhabbet, sünnete ittiba ve teslimiyet konularına kısaca değinilecektir. Ayrıca salat ve selam ile ilgili hadislere de yer verilecektir. 7. kazanım işlenirken Kur'an'a karşı saygı ve edep; Kur'an'ı okuma, anlama ve yaşama konularına kısaca değinilecektir. 8. kazanım işlenirken kul hakkı; can, mal, namus emniyeti; saygı, sevgi, keder ve sevince ortak olma konularına kısaca değinilecektir. <p>Kavramlar:</p> <p>Ahlak, terbiye, marifet, muhabbet, ta'zim, ubudiyet, teslimiyet, tevbe, takva, havf, reca, salavat.</p>

8.3. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ
1.	İman	6	18
2.	Namaz	7	22
3.	Oruç ve Zekât	7	16
4.	Hac ve Kurban	8	16
TOPLAM		28	72

8.4. ORTAÖĞRETİM TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE
İMAN	NAMAZ	ORUÇ VE ZEKÂT	HAC VE KURBAN
<ol style="list-style-type: none"> 1. İman ve İslam Kavramları 2. İslam İnançının Temel Kaynakları <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Kitap 2.2. Sünnet 3. İman ve İmanın Mahiyeti 4. İmanın Geçerli Olmasının Şartları 5. İnanç Bakımından İnsanlar <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Mü'min 5.2. Münafık 5.3. Kâfir 6. İslam İnanç Esasları 	<ol style="list-style-type: none"> 1. İnsanın Yaratılış Amacı: İbadet <ol style="list-style-type: none"> 1.1. İbadet Kavramı ve Amacı 1.2. İbadetlerin Geçerli Olma Şartları <ol style="list-style-type: none"> 1.2.1. Niyet 1.2.2. İhlâs 1.2.3. Sünnete Uygunluk 1.3. İbadetin Bireysel ve Toplumsal Yönü 1.4. Hz. Peygamber'in İbadet Hayatı 2. Namaz Kılmanın Önemi 3. Namazların Kılınışı <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Beş Vakit Namaz 3.2. Cemaatle Namaz 3.3. Cuma Namazı 3.4. Bayram Namazı 3.5. Cenaze Namazı 3.6. Kaza Namazları 3.7. Nafile Namazlar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sabır ve İrade Eğitimi: Oruç <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Kur'an Ayı Ramazan 1.2. Orucun Önemi 1.3. Oruçluyken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 1.4. Orucun Kazası ve Kefareti 2. Malın Bereketlenmesi: Zekât <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Kur'an ve Sünnette Zekât 2.2. Zekâta Tabi Mallar 2.3. Zekâtın Bireysel ve Toplumsal Faydaları 3. İnfak ve Sadaka 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Allah'ın Evinde Misafirlik: Hac <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Kâbe ve Haccın Tarihi 1.2. Haccın Önemi 1.3. Hac ile İlgili Kavramlar 1.4. Haccın Yapılışı 1.5. Hac ve Ahlaki Dönüşüm 2. Umrenin Yapılışı 3. Kurban <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Kurban ile İlgili Kavramlar 3.2. Kurban İbadetinin Bireysel ve Toplumsal Faydaları

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
1. İMAN	<ol style="list-style-type: none"> 1. İman ve İslam Kavramları 2. İslam İnançının Temel Kaynakları <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Kitap 2.2. Sünnet 3. İman ve İmanın Mahiyeti 4. İmanın Geçerli Olmasının Şartları 5. İnanç Bakımından İnsanlar <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Mü'min 5.2. Münafık 5.3. Kâfir 6. İslam İnanç Esasları 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İman ve İslam arasındaki ilişkiyi açıklar. 2. İslam inancının temel kaynaklarını açıklar. 3. İmanın mahiyetini kavrar. 4. İmanın geçerli olması için gerekli şartları açıklar. 5. İnanç bakımından insanları sınıflandırır. 6. İslam inanç esaslarını bütüncül olarak kavrar. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. kazanım işlenirken ayetlerin yanı sıra mütevatir ve sahih hadislerin de temel bilgi kaynakları içerisinde olduğu vurgulanacaktır. 3. kazanım işlenirken icmali ve tafsili iman konularına kısaca değinilecektir. 4. kazanım işlenirken imanın geçerli olması için klasik akaid âlimlerinin belirlediği şartlara da değinilecektir. 5. kazanım işlenirken şirk ve müşrik kavramlarına da değinilecektir. <p>Kavramlar: Teklif, ihlas, mütevatir, sahih, akaid, şirk, müşrik, fısık, fasık.</p>

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
2. NAMAZ	<p>1. İnsanın Yaratılış Amacı: İbadet</p> <p>1.1. İbadet Kavramı ve Amacı</p> <p>1.2. İbadetlerin Geçerli Olma Şartları</p> <p>1.2.1. Niyet</p> <p>1.2.2. İhlâs</p> <p>1.2.3. Sünnete Uygunluk</p> <p>1.3. İbadetin Bireysel ve Toplumsal Yönü</p> <p>1.4. Hz. Peygamber'in İbadet Hayatı</p> <p>2. Namaz Kılmanın Önemi</p> <p>3. Namazların Kılınışı</p> <p>3.1. Beş Vakit Namaz</p> <p>3.2. Cemaatle Namaz</p> <p>3.3. Cuma Namazı</p> <p>3.4. Bayram Namazı</p> <p>3.5. Cenaze Namazı</p> <p>3.6. Kaza Namazları</p> <p>3.7. Nafile Namazlar</p>	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <p>1. İbadetlerin yapılış amacını kavrar.</p> <p>2. İbadetlerin geçerli olma şartlarını açıklar.</p> <p>3. İbadetlerin bireysel ve toplumsal faydalarının farkında olur.</p> <p>4. Hz. Peygamber'in ibadet hayatındaki ilkeleri örneklerle açıklar.</p> <p>5. Namazın önemini ayet ve hadislerle açıklar.</p> <p>6. Namazın Allah'a kulluğun en önemli göstergelerinden biri olduğunu fark eder.</p> <p>7. Namazların kılınışını gösterir.</p>	<p>Bu ünite işlenirken ibadetlerin uygulamaları ile ilgili konularda Şafi mezhebinin görüşlerine değinilecektir. Ayrıca ünite genelinde terğib hadislerine yer verilecek ve teşvik dili kullanılacaktır.</p> <p>7. kazanım işlenirken cuma ve bayram namazlarının önemine vurgu yapılacaktır.</p> <p>Kavramlar: Farz, vacib, sünnet, sünnet-i müekked, sünnet-i gayr-i müekked, nafile, kaza, taabbudi, rükûn, ihsan.</p>

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
3. ORUÇ VE ZEKÂT	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sabır ve İrade Eğitimi: Oruç <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Kur'an Ayı: Ramazan 1.2. Orucun Önemi 1.3. Oruçluyken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 1.4. Orucun Kazası ve Kefareti 2. Malın Bereketlenmesi: Zekât <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Kur'an ve Sünnette Zekât 2.2. Zekâta Tabi Mallar 2.3. Zekâtın Bireysel ve Toplumsal Faydaları 3. İnfak ve Sadaka 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ramazan ayı ile orucun, Müslümanların hayatındaki yerini ve önemini kavrar. 2. Oruçluyken dikkat edilmesi gereken hususları kavrar. 3. Oruçla ilgili hükümleri açıklar. 4. Zekât ibadetini ayet ve hadislerle açıklar. 5. Zekâtla ilgili hükümleri açıklar. 6. Zekât ibadetinin bireysel ve toplumsal faydalarını kavrar. 7. İnfak ve sadakanın yardımlaşma ve dayanışmaya katkısını fark eder. 	<p>Bu ünite işlenirken ibadetlerdeki uygulamalarla ilgili konularda Şafi mezhebinin görüşlerine de yer verilecektir.</p> <p>6. kazanım işlenirken zekât ibadetinin, toplumsal bir gerçeklik olan fakirlik için çözüm yollarından biri olduğu vurgulanacaktır.</p> <p>Kavramlar: İmsak, sahur, iftar, teravih, mukabele, itikaf, fidye, fitre, infak, sadaka, öşür.</p>

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
4. HAC VE KURBAN	<p>1. Allah'ın Evinde Misafirlilik: Hac</p> <p>1.1. Kâbe ve Haccın Tarihi</p> <p>1.2. Haccın Önemi</p> <p>1.3. Hac ile İlgili Kavramlar</p> <p>1.4. Haccın Yapılışı</p> <p>1.5. Hac ve Ahlaki Dönüşüm</p> <p>2. Umrenin Yapılışı</p> <p>3. Kurban</p> <p>3.1. Kurban ile İlgili Kavramlar</p> <p>3.2. Kurban İbadetinin Bireysel ve Toplumsal Faydaları</p> <p>4. Cihad</p>	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <p>1. Kâbe ile hac arasındaki ilişkiyi açıklar.</p> <p>2. Haccın dindeki yerini ayet ve hadislerle açıklar.</p> <p>3. Hac ile ilgili kavramları ve hükümleri açıklar.</p> <p>4. Haccın yapılışını açıklar.</p> <p>5. Hac ibadetinin birey ve toplum hayatı üzerindeki etkilerini kavrar.</p> <p>6. Umre ile hac arasındaki farkı ayırt eder.</p> <p>7. Kurban ile ilgili hükümleri açıklar.</p> <p>8. Kurban ibadetini ve yapılış amacını kavrar.</p> <p>9. Cihad ve cihadla ilgili kavramları ayet ve hadislerle açıklar.</p>	<p>Bu ünite işlenirken ibadetlerdeki uygulamalarla ilgili konularda Şafi mezhebinin görüşlerine de yer verilecektir.</p> <p>1. kazanım işlenirken Kâbe'nin tarihine ve hac ibadetinin başlamasına kısaca değinilecektir.</p> <p>9. kazanım işlenirken davet, tebliğ, emr-i bil maruf nehy-i ani'l münker kavramlarına değinilecek ayrıca cihadın vatan savunmasındaki önemine vurgu yapılacaktır.</p> <p>Kavramlar: Kâbe, Beytullah, Mescid-i Haram, ihram, tavaf, şavt, vakfe, sa'y, mikat, isti'lam, hatim, davet, tebliğ, emr-i bil maruf nehy-i ani'l münker, cihad.</p>

